Sosyal ilişkilerimiz

Muzaffer Bey: “Bir mü’minin sosyal yaşantıda ehl-i dünya ile ilişkileri nasıl olmalıdır?”

İnsanlar bizim aynamız. Nasıl muâmele yaparsak, öyle muâmele göreceğimizi unutmamalıyız. Seven, sevilir. Saygı gösteren, saygı görür. Kin tutan, kin bulur. Haset güden, hasete uğrar. Merhamet eden, merhametle ödüllendirilir. Affeden, affedilir. Bağışlayan, bağışlanır. Mü’minin dünya sıkıntılarından birini gideren, kıyâmet günü sıkıntılarının birinden kurtulur. Bunlar, adalet-i İlâhiyenin sünnetleridir.

İnsanlara olan yaklaşımımızda birleştirici, kucaklayıcı, müşfik, müjdeleyici, saygılı, nazik, bağışlayıcı ve affedici olmalı; kınayıcı, dışlayıcı, itici, suçlayıcı, itham edici, nefret ettirici tavırlar sergilemekten kaçınmalıyız. Kini, husûmeti, nefreti, intikâmı, hasedi, dargınlığı, kırgınlığı körükleyen davranışlardan uzak olduğumuz gibi; bu rezîl duyguların kapanına düşmüş insanlara da elimizden geldikçe yardımcı olmalı, toplumda barış ve kardeşliğin yerleşmesinde bir mü’min olarak payımızı, her zaman gündemimizin birinci sırasına almalıyız.

Hatasız insan olmaz. İnsanlarda hata aramaya ayırdığımız zamanı, hataları bağışlamayı ne kadar başarabildiğimizi test etmeye sarf etmeliyiz. Affı her zaman esas tutmalıyız. Kur’ân’ın af hassasiyetini sosyal ilişkilerimizde muhakkak öne çıkarmalıyız. “Eğer onları affeder, kusurlarına bakmaz ve bağışlarsanız; muhakkak Allah da çok bağışlayıcı ve merhamet edicidir”1 âyet-i celîlesi her zaman kulaklarımızda çınlamalı.

Kendi hatalarımızı görmeye ve ıslâh etmeye daha çok zaman ayırmalıyız. Başkalarının hatalarını düzeltmeye çalışmakta bir sakınca yok. Fakat bunu yaparken insanların hatalarını yüzlerine vurmamalı, hatâ düzelteceğim derken rencide etmemeliyiz. Halk deyimiyle, kaş yapayım derken göz çıkarmamalıyız. İnsanın mükerrem olduğunu, rencide edici bir üslûpla hatasının ulu orta eleştirilmesinden rahatsızlık duyacağını unutmamalı; kırıcı, küçük düşürücü, suçlayıcı ve itham edici tavırlardan kaçınmalıyız. Üstad Saîd Nursî Hazretlerinin, hata ve günahları sebebiyle insanları yargılama yolunu değil; saf îmân, sâfî îtikat, hâlis ubûdiyet, sonsuz muhabbet ve garazsız uhuvvet mesleğini tercih ettiğini; Risâle-i Nûr’un, toplumda

adâveti ve husûmeti değil; muhabbeti ve uhuvveti hâkim kılmak istediğini bilfiil, yani davranışlarımızla ispat etmeliyiz.

Hataları kınamadan ve uhuvvet sırrını rencide etmeden düzeltmekle ilgili Peygamber Efendimiz'in (asm) torunları Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in (ra) örnek bir davranışını hatırlamamızda yarar var: Bir gün bir yaşlının, abdesti yanlış aldığını görürler. Adamın hataları söylenmeli, yanlışlıkları giderilmeli, doğrusu öğretilmeliydi. Ama nasıl? Adama, "Abdesti yanlış alıyorsun!" dendiği anda; adam ya kırılacak, ya yanlış almadığını söyleyecek ve kendini savunacak, ya karşı tarafı bilgiçlik taslamakla ve nihâyet haddini aşmakla suçlayacak, ya hatâsının başkasınca bilinmesinden rahatsız olacak… vs. Adama öyle bir tarz ve üslûpla yaklaşılmalı ki, bunların hiç birisini düşünmeden, hiç rencide olmadan kendi hatâsını görsün ve düzeltsin! Kardeşlerden birisi diyor ki: "Amca, hangimiz doğru ve güzel abdest alacağız, bize bir bakar mısın?" Adamın hâkim ve denetçi bakışları altında, her ikisi de bütün adabına riayet ederek güzelce birer abdest alırlar. Adam bunları sessizce izledikten sonra der ki: "Evlâtlarım, her ikiniz de çok güzel abdest aldınız! Sizi izlerken asıl ben kendi hatalarımı gördüm. Allah sizden razı olsun ki, bana doğrusunu öğrettiniz!"

İnsanları din ve dünya görüşleri sebebiyle ayırıma tâbi tutmamalıyız. "İnsan" ortak paydası bizim muhatabımıza el ve gönül uzatmamız için yeterlidir. İlişkilerimizde dindar-günahkâr, ehl-i dünya-ehl-i ukbâ tasnifine girmek veya din, mezhep, meslek, meşrep, siyaset, parti… vs. gibi görüş ve inanç farklılıklarını öne çıkarmak gereksizdir. İnsanları görüş ve düşünceleri sebebiyle kınamamalı, herkesi olduğu gibi kabul etmeli; fakat kendi görüş ve kanaatlerimizi açık yüreklilik ve samimiyetle ifade etmeliyiz. Aykırı görüş ve kanaatlere tahammül etmemiz ve dinlememiz; başkalarının da, bizim görüş ve kanaatlerimizi dinlemesine kapı açacaktır.

Dipnotlar:
1- Tegâbûn Sûresi, 64/14